

POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE NA MAJĄTKU PRZEDSIĘBIORCY NA PODSTAWIE REGULACJI PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO I NAPRAWCZEGO

ROMAN SZUMLAKOWSKI
romekromek2@vp.pl

Celem niniejszej publikacji jest ukazanie istoty postępowania upadłościowego przedsiębiorstw na etapie zabezpieczenia ich majątku przed jego całkowitym rozproszeniem przez upadłego na podstawie zakresu kompetencyjnego podmiotów uczestniczących w tym postępowaniu. Podmiotami uczestniczącymi w tym postępowaniu są: sędzia, nadzorca sądowy, zarząd przymusowy oraz zgromadzenie wierzycieli do czasu powołania syndyka masy upadłościowej. Istotne znaczenie dla tej pracy jest ukazanie przyczyn upadłości przedsiębiorstw w Polsce oraz mechanizmów prawnych postępowania upadłościowego na podstawie *Ustawy z dn. 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze*¹ (zwana dalej PUIIN) oraz innych ustaw. Ustawa ta reguluje szczegółowe procedury oraz zasady dochodzenia roszczeń przez wierzycieli od dłużników zaniechających regularnego wykonania powstałych świadczeń, a także skutki ogłoszenia upadłości. Ze względu na temat niniejszej publikacji, zawężono kwestie odnoszące się bezpośrednio do procedury sanacyjnej, która nie dopuszcza do upadłości przedsiębiorstwa przy jednoczesnym zaspokojeniu w jak najwyższym stopniu wszystkich swoich wierzycieli. Metodami badawczymi niniejszej pracy jest metoda dogmatyczno – prawna oraz metoda aksjologiczna.

WSTĘP

Podmiotami w obrocie gospodarczym na rynku są przedsiębiorstwa. Działają one dla maksymalizacji swoich zysków. Może jednak zdarzyć się tak, że zamiast zysków generują straty. Wartość ich zobowiązań, wobec innych podmiotów na wolnym rynku, może przekroczyć ich dochody wpadając tym samym w pętlę zadłużenia. Ustawodawca, aby zabezpieczyć zobowiązania dłużnika wobec swoich wierzycieli, uregulował w PUIIN procedurę, która ma na celu zaspokoić ich roszczenia, a także pomóc upadającemu przedsiębiorcy wyjść z zadłużenia po to, aby mógł zachować potencjalne miejsca pracy oraz zadbać o dobro pracownicze swoich pracowników. Głównym celem niniejszej publikacji jest ukazanie procedury zabezpieczającej majątek dłużnika przed jego rozproszeniem na wolnym rynku do czasu powołania syndyka masy upadłościowej. Samo postępowanie ma charakter przejściowy i obejmuje przepisy od art. 36 - 56 PUIIN. Ustawa ta obejmuje normy prawne określające skutki niewypłacalności oraz zagrożenia niewypłacalności podmiotów, które posiadają przymiot prawny jakim jest posiadanie zdolności upadłościowej². Podmiot posiadający zdolność upadłościową to taki podmiot, który może zostać uznany za upadłego. Jest to jeden z kluczowych etapów postępowania upadłościowego, ze względu na skutki jakie wywołuje w obrocie prawnym. Ustawodawca powołał organy, które mają za zadanie zabezpieczyć roszczenia wierzycieli i majątek dłużnika przed dalszym upadkiem³. Ogromne znaczenie w procedurze zabezpieczającej majątek upadającego przedsiębiorcy mają ustawowe kompetencje: nadzorca sądowego, zarządu przymusowego, zgromadzenia

¹ *Ustawa z dn. 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. r 1361 ze zm.).

² F. Zedler, *Prawo upadłościowe i naprawcze w zarysie*, Warszawa 2004, s. 23.

³ F. Zoll, *Dochodzenie należności zarys wykładu*, Kielce 2003, s. 124.

wierzycieli oraz sędziego. Zamysłem ustawodawcy, który wprowadził do krajowego porządku prawnego PUIIN jest przeciwdziałanie negatywnym praktykom ze strony dłużnika wobec swoich wierzycieli, który może się uchylać od świadczenia zaciągniętych przez siebie zobowiązań. Również interes prawny dłużnika został zabezpieczony przed złą wolą ze strony wierzycieli, którzy mogą dążyć do nieuczciwej konkurencji⁴.

Na początku tego artykułu należy nawiązać do samej istoty prawa upadłościowego i naprawczego, ponieważ każda dziedzina prawa wypracowuje zamknięty katalog norm prawnych, narzucając nakazane i zakazane wzorce zachowań adresowanych do wymienionych na początku aktu prawnego zakresu jej odbiorców. Normy prawne muszą spełnić przypisane im zadania, ale to w głównej mierze zależy od roli społecznej jaką pełnią w kulturze prawnej⁵. PUIIN zawiera normy określające procedury postępowania oraz zakres kompetencyjny ustawowych instytucji, dlatego ważną rolę odgrywają w tym ustawodawstwie następujące funkcje. W prawie upadłościowym i naprawczym wyróżniamy funkcję sanacyjną polegającą na naprawie przedsiębiorstwa niewypłacalnego dłużnika, a także funkcję windykacyjną, której celem jest zaspokojenie wierzycieli niewypłacalnego dłużnika. Z kolei profilaktyka jest związana z niedopuszczeniem do dalszych niewypłacalności. Funkcja oddłużeniowa jest rozumiana w PUIIN jako umożliwienie częściowego oddłużenia dłużnika przez podmioty uczestniczące w procedurze zabezpieczającej majątek upadającego przedsiębiorcy. Ostatnia funkcja - dydaktyczna - jest związana z system nakazów i zakazów, które wpływają na wypracowanie pożądanego wzorca zachowań przedsiębiorcy⁶.

ZAKRES PODMIOTOWY PUIIN

W art. 5 PUIIN ustawodawca zastosował odwołanie blankietowe do definicji przedsiębiorcy w rozumieniu *Ustawy z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu cywilnego*⁷. Definicja przedsiębiorcy została zharmonizowana w art. 4 *Ustawy z dn. 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej*⁸ w zw. z art. 43 KC, gdzie sprowadzono pojęcie przedsiębiorcy do osoby fizycznej, osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową⁹. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 *Ustawy z dn. 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej* jest: osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą, a także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ustawodawca doprecyzował zakres podmiotowy definicji przedsiębiorcy poprzez wskazanie przedmiotowego zakresu wykonywanej przez niego działalności gospodarczej, przez którą rozumie się: zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły¹⁰. Przed-

⁴ W *Ustawie z dn. 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503) w związku z art. 3 ust. 1 czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta, który w związku z art. 7 też ustawy nawiązuje do prawa upadłościowego i naprawczego, gdzie wskutek likwidacji, podziału lub przekształcenia przedsiębiorstwa powstanie wątpliwość, który z przedsiębiorców ma prawo używać oznaczenia przedsiębiorstwa zlikwidowanego, podzielonego lub przekształconego, należy ustalić takie oznaczenia, które zapobiegą wprowadzeniu w błąd osób trzecich.

⁵ S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziemiński, *Zasady prawa. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1974, s. 29-63.

⁶ F. Zoll, *Dochodzenie...*, s. 31-43.

⁷ Dz. U. nr 16, poz. 93, ze zm.

⁸ Dz. U. 2004 r. nr 281, poz. 2777.

⁹ *Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny* (Dz. U. z 1964 r. nr 16, poz. 93 ze zm.).

¹⁰ Dz. U. z 2004 r. nr 281, poz. 2777 ze zm.

siębiorca może prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnej, spółki osobowej oraz partnerskiej na podstawie *Ustawy z dn. 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych*¹¹, gdzie akcjonariusze danej spółki ponoszą solidarną odpowiedzialność majątkową za powstałe zobowiązania przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcą można stać się także na mocy dziedziczenia ustawowego¹². Natomiast w zakresie definicji przedsiębiorcy nie mieszczą się podmioty wymienione w art. 6 PUIŃ, którymi są: Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne samodzielne zakłady opieki zdrowotnej, instytucje i osoby prawne utworzone w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzonych w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą, osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne oraz uczelnie państwowe, ponieważ nie posiadają zdolności upadłościowej.

CZYNNIKI UPADŁOŚCI PRZEDSIĘBIORCÓW

Obok jednego podmiotu gospodarczego, działającego na wolnym rynku, działają inne przedsiębiorstwa nastawione na konkurencję oraz uzyskiwanie zysku. Przedsiębiorca nie jest podmiotem samowystarczalnym na rynku, ponieważ jest on uzależniony od działań oraz świadczonych usług przez inne podmioty. Podpisuje umowy cywilne w zakresie wykonywania określonych czynności oraz dostaw surowców i materiałów potrzebnych w procesie produkcji do wytworzenia przez niego dóbr i usług przez wyspecjalizowane w danej dziedzinie przedsiębiorstwa. Zlecenie określonych zadań innym podmiotom jest bezpośrednio związane z powstaniem stosunku zobowiązaniowego po obu stronach. Przedsiębiorca zamawiający materiały oraz usługi jest bezwzględnie zobowiązany do zapłaty umownego świadczenia pieniężnego w wyznaczonym terminie na rzecz podmiotu wykonującego zlecane zadania. Niestety może okazać się, że podmiot zlecający nie będzie w stanie zaspokoić powstałych roszczeń, co w dalszej perspektywie będzie prowadzić do powstania wierzytelności, co pociągnie za sobą jego upadłość¹³.

Jednak, aby móc mówić o upadłości w znaczeniu *sensu stricto*, należy wspomnieć o dwóch kluczowych czynnikach upadłości przedsiębiorcy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, które zostały wymienione w PUIŃ. Głównymi ustawowymi przesłankami prowadzącymi do upadłości przedsiębiorców to niewypłacalność tego podmiotu na rynku w obrocie gospodarczym oraz kiedy jest on nadmiernie zadłużony¹⁴. Dłużnik upada, kiedy poziom zaciągniętych przez niego zobowiązań względem wierzycieli przekracza poziom jego aktywów¹⁵.

Należy również wspomnieć o tym, iż podmioty gospodarcze są silnie związane ze zmianami w otoczeniu makroekonomicznym przedsiębiorstwa w kraju oraz cyklami koniunkturalnymi na świecie. Są to czynniki zewnętrzne bankructwa przedsiębiorcy. Otoczenie makroekonomiczne jest związane z ogólnym stanem gospodarczym kraju np. poziomem bezrobocia, inflacji, PKB,

¹¹ Dz. U. z 2000 r. nr 94, poz. 1037 ze zm.

¹² W przypadku śmierci przedsiębiorcy, wniosek o ogłoszenie jego upadłości mogą złożyć w ciągu roku jego wierzyciele, a także jego rodzina w myśl art. 931 *Kodeksu cywilnego*, która jest powołana do dziedziczenia ustawowego w pierwszej kolejności jeśli odrzuciłaby spadek. W przypadku przyjęcia przez pierwszą grupę spadkobierców ustawowych, zgodnie z art. 1034 *Kodeksu cywilnego* spadku, przejmują oni długi spadkowe, zobowiązując się tym samym do zaspokojenia roszczeń wierzycieli. Wtedy całym swoim majątkiem odpowiadają za długi. Upadłości można żądać od osoby fizycznej, która zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, jeśli czas od wykreślenia jej z właściwego rejestru nie przekroczył jednego roku lub kiedy nie dopełniła obowiązku rejestracji. A także, adekwatnie w stosunku do osób, które przestały być współnikami w spółkach handlowych.

¹³ E. Gniewek, *Podstawy prawa cywilnego*, Warszawa 2011, s. 323-333.

¹⁴ T. Hutor, *Nowe Prawo upadłościowe i naprawcze. Poradnik praktyczny dla dłużników ze wzorami pism procesowych*, Gdańsk 2004, s. 49.

¹⁵ F. Zedler, *Prawo upadłościowe...*, dz. cyt. s. 38-39.

dochodami i wydatkami budżetowymi państwa, bilansem międzynarodowym, czy wielkością konsumpcji i inwestycji w państwie.

Natomiast teoria cykli koniunkturalnych jest związana z okresami koniunktury oraz recesji w gospodarce, na co ma ogromny wpływ sytuacja gospodarcza na świecie wywołująca określone skutki na polskim rynku. Również sytuacja wewnętrzna w przedsiębiorstwie wpływa na jego upadek, co jest bezpośrednio związane z zasobami ludzkimi kadry kierowniczej. Poziom kwalifikacji, doświadczenia oraz wykształcenia kadry zarządczej przedkładają się na ich decyzje w zakresie długofalowego działania przedsiębiorstwa na rynku. Nastawienie podmiotu do produkcji oraz świadczenia usług w jednym zakresie, nieumiejętne wykorzystanie funduszy rezerwowych, a także nawyki sprzed okresu transformacji gospodarczej kraju, prowadzą do znacznego bankructwa przedsiębiorstw¹⁶.

STRONY POSTĘPOWANIA ORAZ PROCEDURA ZABEZPIEZAJĄCA MAJĄTEK PRZEDSIĘBIORCY NA PODSTAWIE PUIN

Zgodnie z PUIN stronami w postępowaniu zabezpieczającym na majątku przedsiębiorcy, do czasu powołania syndyka, są: upadły (dłużnik), wierzyciele, nadzorca sądowy, zarządca przymusowy, zgromadzenie wierzycieli oraz inni wierzyciele, którzy udowodnili przed sądem, że posiadają interes prawny w sprawie zgodnie z Działem III tejże ustawy. Natomiast organem właściwym do rozpatrzenia sprawy z urzędu jest sąd upadłościowy, składający się z trzech sędziów zawodowych na podstawie art. 18 PUIN.

Sąd upadłościowy to sąd rejonowy - sąd gospodarczy. Jego właściwość miejscową ustala się na podstawie miejsca siedziby głównej przedsiębiorstwa. Przepis art. 19 PUIN wyczerpuje zakres ustalenia właściwości sądu w sprawie w przypadku, kiedy dłużnik posiada wiele podmiotów gospodarczych w kraju bez głównej siedziby, wtedy właściwy w sprawie jest każdy sąd na obszarze działania tych przedsiębiorstw. Sędzia jest organem administracji publicznej¹⁷ działający z urzędu, który ma ogromne znaczenie przy postępowaniu zabezpieczającym na majątku dłużnika. Dzięki swoim kompetencjom powołuje w sprawie: nadzorcę sądowego, a także jego zastępcę, zarząd przymusowy oraz zwołuje obrady zgromadzenia wierzycieli¹⁸. Wszczytna postępowanie o upadłość przedsiębiorcy z urzędu lub na mocy złożonego wniosku przez wierzycieli lub przez samego dłużnika¹⁹. Sędzia ma prawo w uzasadnionych przypadkach odwołać z funkcji nadzorcę sądowego oraz powołać na jego wolne miejsce inną osobę, posiadającą odpowiednie kwalifikacje. Sędzia rozpatruje przedstawiony materiał dowodowy w sprawie oraz złożone wnioski stron pojawiające się w toku postępowania, w tym wydaje zarządzenie tymczasowe, a także rozstrzyga sprawy na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 27 PUIN. Jest kompetentnym organem wydającym postanowienia o zabezpieczeniu majątku upadającego wraz z uzasadnieniem, które jest doręczane wszystkim uczestnikom postępowania upadłościowego²⁰. Również zatwierdza oraz znosi układ zawarty pomiędzy wierzycielami, a dłużnikiem.

¹⁶ <http://transport.wip.pl/finanse-firmy-transportowej/glowne-przyczyny-upadlosci-firm-w-polsce,183,264206,0231918,0.html>, 10.11.2011.

¹⁷ „Organ administracji publicznej to człowiek lub grupa ludzi w przypadku organu kolegiального znajdujący się w strukturze organizacyjnej państwa, powołany w celu realizacji norm prawa administracyjnego, działający w granicach przyznanych mu przez prawo kompetencji”. Zob. J. Boć, *Prawo administracyjne*, Wrocław 2007, s. 129.

¹⁸ A. Witosz, *Instytucje prawa upadłościowego i naprawczego*, Katowice 2006, s.125.

¹⁹ Zgodnie z Uchwałą SN z dn. 8 grudnia 2005 r., III CZP 108/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 181 - referendarz sądowy nie jest właściwy do rozpatrywania wniosku o zabezpieczenie.

²⁰ F. Zedler, *Prawo upadłościowe...*, s. 55.

Sąd może zwołać zgromadzenie wierzycieli z dłużnikiem, aby przyjąć uchwały, co do postępowania upadłościowego, z możliwością zawarcia układu na podstawie Działu V PUI²¹. Jest przewodniczącym zgromadzenia, na którym podejmowane są uchwały. Sędzia czuwa nad przestrzeganiem prawa przy tworzeniu uchwał. Kolejnym uczestnikiem postępowania jest dłużnik oraz wierzyciele.

Pojęcie dłużnika stanowi przeniesienie konstrukcji cywilistycznej do prawa upadłościowego i naprawczego. Nazwa ta oznacza w rozumieniu *Ustawy z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* podmiot, który stanie się upadłym na podstawie treści zgłoszonego do sądu wniosku o ogłoszeniu upadłości wraz z uprawomocnieniem się wyroku sądowego. Dłużnik może zwrócić się z wnioskiem do sądu o zawieszenie prowadzonej egzekucji z tytułu: świadczeń alimentacyjnych, rent za spowodowanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz należności za pracę na podstawie art. 39 PUI²². Sąd może przychylić się do wniosku upadłego, derogować zajęcia lub dokonać ich zmian na mocy zarządzenia tymczasowego, które jest wydawane przed ogłoszeniem wyroku upadłościowego lub razem z nim. Natomiast upadły, to nazwa podmiotu, wobec którego sąd ogłosił upadłość²³. Wierzyciel, to podmiot, który zgłosił się do sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości bądź dołączył do sprawy, aby zaspokoić i zabezpieczyć swoje roszczenia²⁴. Sprawa o upadłość jest wszczynana z urzędu przez sąd, w momencie złożenia wniosku o upadłość przez wierzycieli albo samego dłużnika.

Wierzyciel lub sam dłużnik mogą złożyć do sądu wniosek o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa. Sąd bada wniosek pod względem formalnym. Wniosek musi być kompletny, czyli zawierać wymagane ustawowo informacje oraz załączniki do wniosku w formie innych dokumentów, gdzie w art. 22 PUI wymienia informacje, które powinien zawierać wniosek. A mianowicie: dane osobowe dłużnika wraz z jego adresem zamieszkania lub w zależności od typu podmiotu gospodarczego (w przypadku spółki dane osobowe wraz z adresem zamieszkania jego wspólników). Do wniosku należy dołączyć odpis z Krajowego Rejestru Sądowego²⁵. Jeśli podanie wnosi dłużnik musi we wniosku zaznaczyć jaki wybiera rodzaj upadłości, a także przedstawić wykaz swojego majątku z wyceną, aktualne sprawozdanie finansowe, spis wierzycieli z danymi osobowymi, oświadczenie o dokonanych wcześniej spłatach swoich wierzycieli, spis podmiotów gospodarczych, które są w stosunku zobowiązania do wnoszącego dłużnika, wykaz tytułów egzekucyjnych oraz wykonawczych, informację o toczących się sprawach obciążających jego nieruchomości (zastawy rejestrowe oraz skarbowe), dane osobowe reprezentantów spółki. Dłużnik może ustanowić swoją upadłość na podstawie zawartego układu z wierzycielami, który powinien do wniosku dołączyć plan finansowy układu, gdzie wierzyciele muszą udowodnić przed sądem istnienie wierzytelności oraz muszą przedstawić propozycję zawarcia układu. W przypadku wystąpienia wszelkich braków formalnych w dokumentacji we wniosku o ogłoszenie upadłości

²¹ T. Hutor, *Nowe Prawo upadłościowe i naprawcze. Poradnik praktyczny dla dłużników ze wzorami pism procesowych*, Gdańsk 2004, s. 66.

²² Uchwała Sądu Najwyższego z dn. 7 lipca 1982 r., III CZP 29/82, OSNC 1983, nr 1 poz.6 wskazuje na to, że w przypadku spraw o alimenty powództwo może być rozpatrywane na posiedzeniu niejawnym. Tymczasowe zarządzenie w tej sprawie wydaje przewodniczący sądu orzekającego. Obowiązek alimentacyjny może być zawieszony z powodu wyższej konieczności na podstawie Uchwały SN z dn. 27 listopada 1980 r., III CZP 60/80, OSNC 1981, nr 6, poz. 97. Uchwała SN z dn. 27 lutego 1975 r., III PZ 2/75, OSPiKA 1976, nr 3, poz. 54 dopuszcza względnie powództwa na rzecz poszkodowanego, który jest niezdolny do wykonywania pracy o zmniejszenie wypłaty renty.

²³ A. Witosz, *Instytucje prawa upadłościowego i naprawczego*, Katowice 2006, s. 94.

²⁴ Tamże, s. 98.

²⁵ *Ustawa z dn. 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym* (Dz. U. Nr 121 poz. 769 ze zm.).

przez przedsiębiorcę, powinny być one uzupełnione w odpowiednim terminie. Sąd może zwrócić wniosek lub wnieść o jego uzupełnienie, a także powołać biegłych. Uczestnicy postępowania ponoszą odpowiedzialność za złożenie nieprawdziwych informacji we wniosku. Wnioski o upadłość mogą składać adwokaci lub radcy prawni w imieniu uczestników postępowania. Wniosek musi zostać opłacony zgodnie ze stawkami podanymi w *Ustawie z dn. 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*²⁶. Sąd ustanawia dłużnika jako podmiot zobligowany do poniesienia kosztów sądowych, z których nie jest zwolniony. Sąd wydając wyrok w sprawie ogłoszenia upadłości określonego przedsiębiorcy musi uwiarygodnić swoje stanowisko w uzasadnieniu, że wyrok ten nie jest bezpodstawny oraz, iż jest poparty mocnym materiałem dowodowym, ponieważ wydając taką decyzję wywołuje skutki prawne obciążające bezpośrednio dłużnika²⁷. Organ ten musi dogłębnie zbadać czy wniosek spisany przez wierzycieli nie został wniesiony w złych intencjach, aby utrudnić prowadzenie działalności gospodarczej przez dany podmiot oraz zapobiec ewentualnym szykanom z ich strony²⁸. Jednak podczas procesu sądowego wśród wierzycieli może dojść do konfliktu interesów, dlatego muszą wykazywać przed sądem nowe materiały dowodowe oraz inne okoliczności sprawy²⁹. Z jednej strony część wierzycieli będzie starała się od dłużnika o jak najszybsze zaspokojenie roszczeń, a z drugiej strony inni wierzyciele będą dążyć do utrzymania jak najdłużej w działalności gospodarczej upadającego przedsiębiorstwa, ponieważ z dochodów tego przedsiębiorstwa na bieżąco zaspokajają swoje roszczenia³⁰. Występuje tutaj znaczne ograniczenie zasady sporności, która przybiera na gruncie prawa upadłościowego i naprawczego formę kontradyktoryjną. Sąd rozstrzyga sprawę na posiedzeniu niejawnym. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości wraz z ustanowionym zabezpieczeniem na majątku dłużnika doręcza się wszystkim uczestnikom postępowania, a więc dłużnikowi i wierzycielom z urzędu. Kiedy przedsiębiorca nie posiada majątku, zabezpieczenie może okazać się bezprzedmiotowe. Sąd jest zobowiązany do realizacji zasady jawności, która objawia się też w udostępnianiu akt postępowania sprawy osobom zainteresowanym, które musiały wykazać pisemnie swoje zainteresowanie i związek z upadającym lub wierzycielami. Zasada ta w wewnętrznym postępowaniu zostaje w całości zrealizowana, natomiast na zewnątrz jest ona ograniczona³¹.

Sąd podczas rozprawy, w trakcie postępowania upadłościowego, aby zabezpieczyć interesy wierzycieli ma prawo do ogłoszenia nadzorca sądowego, którym jest osoba fizyczna posiadająca licencję syndyka zgodnie z Rozporządzeniem do *Ustawy Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 1998 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji oraz warunków wymaganych od kandydatów na syndyka upadłości*³². Nadzorcą może być zarząd reprezentujący spółkę, posiadający licencję, ponoszący solidarną oraz majątkową odpowiedzialność za zobowiązania spółki³³. Nadzorca sądowy może wnioskować do sądu o ustanowienie swojego zastępcy, jeśli czynności wymagają ich dokonania w innym okręgu sądowym. Jest to instytucja przejściowa, do czasu przejścia majątku przez syndyka, dlatego w dalszej części pracy jest on nazywany tymczasowym nadzorcą³⁴. Sędzia może

²⁶ Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.

²⁷ Zob. P. Zimmerman, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2007, s.54; D. Zawistowski, dz. cyt., s.113; I. Gil, P. Gil, *Wprowadzenie do nowego Prawa upadłościowego i naprawczego*, Bielsko-Biała 2003, s. 34.

²⁸ A. Witosz, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 69-71.

²⁹ F. Zedler, *Prawo upadłościowe...*, s. 54.

³⁰ A. Jakubecki, F. Zedler, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2006, s. 51.

³¹ K. Piasecki, *Ustawa Prawo Upadłościowe i Naprawcze*, Warszawa 2004, s. 55.

³² Dz. U. 1998 r., nr 55, poz. 359 ze zm. wynikającymi z Dz. U. 2003 r., nr 60, poz. 535 ze zm.

³³ Z. Świeboda, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 218-219

³⁴ I. Gil, P. Gil, *Wprowadzenie...*, s. 34.

z urzędu powołać zastępcę nadzorcy sądowego. Nadzorca sądowy, działający w zakresie masy upadłościowej, dokonuje czynności prawnych we własnym imieniu, ale na rachunek upadłego. Posiada kompetencje nadzorcze w stosunku do ogłoszonego przez sąd układu, zawartego pomiędzy uczestnikami postępowania, a także w stosunku do powołanego zarządu³⁵. W przypadku upadłości, wraz z układem, nadzorca musi kontrolować wszystkie czynności dłużnika oraz jego całe przedsiębiorstwo³⁶. Nadzorca sądowy może udzielić zwykłego pełnomocnictwa oraz pełnomocnictwa przekraczającego czynności zwykłego zarządu - prokurę w razie ogromu pracy nad sprawą. Podmiot ten ma prawo zwrócić się do sędziego z wnioskiem o ustalenie wysokości wynagrodzenia wraz ze zwrotem poniesionych kosztów w związku z prowadzoną sprawą. Jest on zobligowany do składania sprawozdania do sądu z podjętych przez siebie czynności prawnych oraz sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa przez 3 miesiące. W przypadku nienależytego lub złego wypełniania obowiązków przez nadzorcę, sąd może go odwołać ze sprawowanej przez niego funkcji oraz powołać nowego nadzorcę sądowego. Ustanowiony przez sąd nadzorca sądowy nad masą upadłościową przedsiębiorcy jest zobowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności kontrolno-procesowych w zakresie zamknięcia ksiąg rachunkowych upadłego, sprawdzania pod względem legalności oraz legitymizacji czynności prawnych dokonanych przez upadłego³⁷. Nadzorca sądowy uczestniczy w początkowym zgromadzeniu wierzycieli, a także ustala skład masy upadłego przedsiębiorstwa na podstawie ksiąg wieczystych oraz zwraca poniesione koszty procesu wszystkim wierzycielom z części majątku, który udało mu się odzyskać. Traci on swoje kompetencje do reprezentowania dłużnika w postępowaniu z chwilą ustanowienia zarządu własnego nad masą upadłościową upadłego.

Kiedy dłużnik nie podporządkowuje się poleceniom nadzorcy, działa tym samym na szkodę wierzycieli (*in fraudem creditorum*), m.in. podpisując fikcyjne umowy oraz tocząc procesy o unieważnienie działanych umów, a także źle zarządzając przedsiębiorstwem, co odbija się w konsekwencji na wartości firmy lub zachodzi domniemanie, że będzie ukrywał swój majątek, sąd może powołać zarząd przymusowy nad majątkiem dłużnika, gdzie musi określić jego kompetencje i zakres sprawowanej funkcji³⁸. Jest to też złamanie doktrynalnej zasady dominacji grupowego interesu wierzycieli, która jest definiowana jako dążenie upadającego przedsiębiorcy do najefektywniejszego zaspokojenia interesów swoich wierzycieli. Po ustanowieniu przez sąd zarządcy przymusowego nad majątkiem upadającego, musi ona wnioskować o wpis na listę w Krajowym Rejestrze Sądowym. Dłużnik, po ustanowieniu przez sąd zarządcy przymusowego, może korzystać ze swojego majątku oraz podejmować decyzje zwykłego zarządu. Jeśli dłużnik dokona czynności wychodzących poza zakres zwykłego zarządu, jego czynności prawne są nieważne z mocy prawa. Do zarządu stosuje się art. 1062 k.p.c.³⁹, oraz art. 77-79 P.U.I.N.

Sąd, na podstawie od art. 191 do art. 200 P.U.I.N., może powołać zgromadzenie wierzycieli na wniosek dwóch wierzycieli, mających łącznie więcej niż jedną trzecią części wierzytelności na majątku upadającego. Sędzia, w drodze obwieszczenia, zwołuje zgromadzenie wierzycieli, gdzie podaje miejsce, czas, przedmiot posiedzenia oraz sposób głosowania na podstawie art. 192 P.U.I.N. Sposób głosowania jest uzależniony od wielkości zadłużenia upadającego w stosunku do wierzycieli. Im

³⁵ D. Zienkiewicz, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2006, s. 95.

³⁶ M. Olszewska, W. Podel, *Nowe prawo upadłościowe. Praktyczny przewodnik dla przedsiębiorców*, Warszawa 2004, s. 90.

³⁷ Tamże, s. 97.

³⁸ A. Jakubecki, F. Zedler, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2006, s. 121.

³⁹ *Ustawa z dn. 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. Nr 15, poz. 113 ze zm.).

większa wartość zadłużenia, tym większa jest moc głosu danego wierzyciela podczas podejmowania uchwały. Odpisy obwieszczenia dostarcza się organom powołanym w postępowaniu zabezpieczającym. Sędzia, zgodnie z art. 193 PUIŃ, jest przewodniczącym zgromadzenia wierzycieli bez prawa głosu, gdzie z przebiegu zgromadzenia spisuje się protokół. Do udziału w zgromadzeniu wierzycieli może być dopuszczony inny wierzyciel, na mocy udzielonej zgody przez sędziego, w porozumieniu z wierzycielami w sprawie. Wierzyciel dopuszczony do zgromadzenia uzyskuje prawo głosu, którego waga, podczas podejmowania decyzji przez zgromadzenie wierzycieli, jest wprost proporcjonalna do uznanej przez sąd wierzytelności. W art. 196 PUIŃ są podane warunki działania wierzycieli przez wyznaczonych pełnomocników w sprawie. Jest to przeniesienie konstrukcji cywilistycznej do ustawy z Działu VI *Kodeksu cywilnego*. Brak wyboru pełnomocnika przez wierzyciela nie stanowi przeszkody do wyznaczenia terminu zgromadzenia wierzycieli. Wierzyciel, na podstawie art. 197 PUIŃ, nie ma prawa głosu, kiedy nabył wierzytelność w drodze indosu lub przelewu lub pozostaje w stosunku pokrewieństwa do dłużnika. Głosowanie podczas zgromadzenia odbywa się ustnie lub pisemnie, podając ten fakt do protokołu. Głos mogą oddać bezpośrednio wierzyciele lub ustanowieni pełnomocnicy w sprawie. Zgodnie z art. 199 PUIŃ, uchwały zgromadzenia wierzycieli zapadają większością głosów, bez względu na obecność wierzycieli. Sędzia komisarz może derogować uchwałę łamiącą prawo lub naruszającą interes wierzyciela, który głosował przeciwko ustanowieniu uchwały. Sędzia może derogować daną uchwałę na drodze wydanego przez siebie postanowienia w tej sprawie, na które przysługuje zażalenie.

SKUTKI OGŁOSZENIA UPADŁOŚCI PRZEZ SĄD W PROCEDURZE ZABEZPIECZAJĄCEJ

W końcowym stadium postępowania, sąd wydaje wyrok w formie postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa, dokonując zabezpieczenia na majątku upadającego. Głównym celem tego postępowania jest zabezpieczenie integralności majątku dłużnika, aby w dalszym postępowaniu zaspokoić wszelkie roszczenia wierzycieli⁴⁰. Sposobami na zabezpieczenie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych są: obciążenia hipoteką przymusową dłużnika, zajęcie jego ruchomości oraz wszelkich wierzytelności, zamknięcie oraz oplombowanie majątku przedsiębiorcy, przechowywanie ksiąg handlowych oraz dokumentacji, w tym elektronicznej, przedsiębiorstwa w sądzie, wstrzymanie wypłat z rachunku bankowego dłużnika, sporządzenie spisu wierzycieli⁴¹. W postępowaniu o zabezpieczeniu, gdzie sąd orzeka wraz z uzasadnieniem, stronie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego jako środka odwoławczego⁴². Od dnia doręczenia uczestnikom postępowania postanowienia, bieżą terminy do wniesienia zażalenia. Jest to siedem dni od doręczenia postanowienia o wyborze środka zabezpieczającego⁴³. Zażalenie ma postać pisma procesowego, w którym należy uzasadnić nietrafność doboru przez sąd środka zabezpieczającego wraz z uwzględnieniem nowych okoliczności faktycznych sprawy, a więc przedstawienie w miarę nowego materiału dowodowego lub innych przesłanek, pojawiających się w toku postępowania, mających wpływ na przebieg danej sprawy. Odpis zażalenia wniesionego przez jedną ze stron postępowania powinien być doręczony na piśmie stronie przeciwnej w sprawie. A więc jeśli z zażaleniem wystąpił dłużnik, to odpis tego pisma należy przesłać wierzycielowi i na odwrot. Sędzia, badając zasadność zażalenia, sprawdza termin do jego wniesienia oraz wymagania formalne tego pisma procesowego. Podmiot

⁴⁰ Tamże, s. 108.

⁴¹ Tamże, s. 114. Zob. Uchwała SN z dn. 27 lutego 1975 r., III PZ 2/75, OSPiKA 1976, nr 3, poz. 54 dopuszcza względnie powództwo na rzecz poszkodowanego, który jest niezdolny do wykonywania pracy, o zmniejszenie wypłaty renty.

⁴² K. Piasecki, *Ustawa Prawo Upadłościowe i Naprawcze*, Warszawa 2004, s. 65.

⁴³ Z. Świeboda, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 74.

wnoszący zażalenie do sądu jest zobowiązany do uiszczenia w stosownej stawce opłaty sądowej. Kiedy w piśmie procesowym występują braki formalne lub opłata została nie uiszczona w całości, sędzia ma prawo wezwać osobę wnoszącą zażalenie do usunięcia braków formalnych, pod rygorem zwrotu pisma, oraz wniesienia całej opłaty w wyznaczonym terminie, pod rygorem odrzucenia wniosku, zgodnie z zasadą formalizmu procesowego oraz pisemności⁴⁴. Uczestnicy postępowania, a więc wierzyciele, posiadają równość środków odwoławczych od wydanego postanowienia przez sąd, gdzie upadły nie ma takich kompetencji, ponieważ nie posiada pozycji uprzywilejowanej w sprawie. Jest to odzwierciedlenie zmodyfikowanej zasady równości stron w postępowaniu⁴⁵.

Na mocy Uchwały Sądu Najwyższego z dn. 27 stycznia 2006 r., IIICZP 126/05, OSNC 2006/12/2002 stwierdzono, że postanowienie sądu o derogowaniu upadłości oraz skierowaniu spraw do ponownego rozpatrzenia przez właściwy sąd, nie wyłącza postępowania upadłościowego. Sąd odmówił rozstrzygnięcia, czy organy upadłościowe mają legitymizację do działania po ogłoszeniu postanowienia uchylającego w postępowaniu o upadłość, ponieważ pozostają one poza rozpatrywaniem sprawy przez Sąd Rejonowy. Ustawodawca znosi obowiązek zabezpieczenia w postaci tymczasowego nadzorca sądowego albo zarządu przymusowego, w chwili przejścia majątku dłużnika przez syndyka, zarządcę lub nadzorcę sądowego. Organ przejmujący musi sprawdzić majątek upadłego, aby wyłączyć część mienia nie wchodzącego w skład upadłego przedsiębiorstwa. Syndyk, wyznaczony przez sąd, musi zadbać o ochronę przed zniszczeniem majątku upadającego. Na podstawie uchwały Sądu Najwyższego z dn. 23 stycznia 2004 r., III PZP 18/03 OSN 2004/10/166, syndyk, po upadku zabezpieczenia, nie może zabezpieczyć rachunku bankowego upadłego.

Po upadku zabezpieczenia, z mocy prawa, sąd nie wydaje w tej materii postanowienia, ponieważ jest to sytuacja, w której nie istnieje zarządzenie tymczasowe. Sąd musi wydać postanowienie o upadku zabezpieczenia, kiedy dłużnik chce usunąć skutki postępowania upadającego, np. wykreślenie z listy z hipoteki przymusowej. Jeżeli w postępowaniu zabezpieczającym pojawiają się kwestie nie regulowane przez ustawę, prawo upadłościowe i naprawcze stosuje się odpowiednio art. 730 - 757 k.p.c. Jeśli ustawa i k.p.c. regulują ten sam przedmiot sprawy, k.p.c. ulega wyłączeniu stosowania.

ZAKOŃCZENIE

Wymienione wyżej ustawowe zabezpieczenia na majątku przedsiębiorcy w prawie upadłościowym i naprawczym, posiadają charakter instytucjonalny. W literaturze przedmiotu, w sposób ograniczony oraz wstrzemięźliwy, podchodzi się do tego zagadnienia, ze względu na szeroki zakres kompetencyjny sędziego w sprawach upadłościowych. Sąd, jako główny organ postępowania, decyduje w toku prowadzenia sprawy czy obrona przez niego forma zabezpieczenia jest dobra i wystarczająca lub czy też nie przekracza ona faktycznych potrzeb uczestników postępowania, w zależności od rodzaju zabezpieczenia świadczeń na rzecz wierzycieli. Ustawodawca zabezpiecza interes prawny upadającego przedsiębiorcy oraz wierzycieli w toku postępowania, nadając w drodze ustawowej uprawnienia i obowiązki na uczestników postępowania zabezpieczającego na majątku upadłego. Ustawodawca, w *Ustawie z dn. 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze*, powinien przekonstruować przepisy prawne, które zwiększałyby zakres kompetencyjny nadzorca sądowego, zarządu przymusowego oraz zgromadzenia wierzycieli, którzy dalej działaliby pod ścisłą kontrolą sądu, po to, aby odciążyc w pracy sądy

⁴⁴ K. Piasecki, *Ustawa Prawo Upadłościowe i Naprawcze*, Warszawa 2004, s. 52-53.

⁴⁵ Tamże, s. 56.

rejonowe, co znacznie wpłynęłoby na szybkość załatwianych przez nie spraw upadłościowych i naprawczych już na wstępie toczących się spraw upadłościowych. Istotnym elementem procedury zabezpieczającej majątek upadłego przed całkowitym rozproszeniem na wolnym rynku posiada czas. Im dłużej trwa postępowanie zabezpieczające majątek upadłego do czasu powołania przez sąd syndyka masy upadłościowej, tym mniejsze są szanse na wyegzekwowanie przez wierzycieli swoich należności. Dlatego istotne jest, z ekonomicznego punktu widzenia, zarówno dla sądu oraz wierzycieli, uproszczenie przez ustawodawcę procedury zabezpieczającej majątek upadłego, która niwelowałaby koszty całego postępowania sądowego. Z jednej strony, wpłynęłoby to na szybkie załatwianie określonych spraw na wstępie toczącego się postępowania zabezpieczającego na majątku upadłego przez sądy gospodarcze. A z drugiej strony, zwiększyłby się szanse na odzyskanie przez wierzycieli swoich należności od upadłego przedsiębiorcy. Jednak należy pamiętać o tym, aby uwzględnić także interes prawny upadającego przedsiębiorcy w taki sposób, aby nie pogwałcić jego praw w toczącej się procedurze zabezpieczającej majątek przed niewypłacalnością. Dlatego ustawodawca powinien w tej procedurze silnie zaakcentować możliwość skorzystania przez upadającego przedsiębiorcę z procedury naprawczej, która umożliwiłaby mu częściową spłatę swojego zadłużenia na rzecz swoich wierzycieli, a także prowadzenie w dalszym ciągu działalności gospodarczej, ponieważ jego całkowita upadłość nie jest pożądana ze względu na interesy fiskalne państwa w stosunku do tego podmiotu oraz ze strony swoich wierzycieli, ponieważ w dalszej perspektywie czasowej, po uporaniu się z zadłużeniem, może przynosić zyski dla innych przedsiębiorców, wynikające z dalszej współpracy gospodarczej. Niestety praktyka stosowania przepisów *Ustawy z dn. 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze* pokazuje, iż po ustanowieniu zabezpieczenia na majątku upadłego oraz po powołaniu syndyka masy upadłościowej, w większości przypadków podmioty gospodarcze są likwidowane z obiegu na wolnym rynku, gdzie nie daje się im szansy na zrealizowanie programu naprawczych przez swoich wierzycieli ze względu na brak zaufania do upadającego podmiotu.

Konstrukcja przepisów ustawy zawiera odesłanie blankietowe do kodeksu postępowania cywilnego w określonych przypadkach po to, aby zmniejszyć ryzyko występowania podczas procesu luk prawnych, które mogłyby sprzyjać nieetycznym zachowaniom dłużnika, próbującego doprowadzić do zaspokojenia w jak najmniej sposób roszczeń ze strony wierzycieli.

BIBLIOGRAFIA

- Boć J., *Prawo administracyjne*, Wrocław 2007.
- Gil I., Gil P., *Wprowadzenie do nowego Prawa upadłościowego i naprawczego*, Bielsko-Biała 2003.
- Gniewek E., *Podstawy prawa cywilnego*, Warszawa 2011.
- Hutor T., *Nowe Prawo upadłościowe i naprawcze. Poradnik praktyczny dla dłużników ze wzorami pism procesowych*, Gdańsk 2004.
- Jakubecki A., Zedler F., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2006.
- Olszewska M., Podel W., *Nowe prawo upadłościowe. Praktyczny przewodnik dla przedsiębiorców*, Warszawa 2004.
- Piasecki K., *Ustawa Prawo Upadłościowe i Naprawcze*, Warszawa 2006.
- Piasecki K., *Ustawa Prawo Upadłościowe i Naprawcze*, Warszawa 2004.
- Świeboda Z., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2003.
- Witosz A., *Instytucje prawa upadłościowego i naprawczego*, Katowice 2006.
- Witosz A., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2007.
- Wronkowska S., Zieliński M., Ziemiński Z., *Zasady prawa. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1974.
- Zedler F., *Prawo upadłościowe i naprawcze w zarysie*, Warszawa 2004.
- Zienkiewicz D., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2006.
- Zimmerman P., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2007.
- Zoll F., *Dochodzenie należności zarys wykładu*, Kielce 2003.

AKTY PRAWNE

- Ustawa z dn. 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 361 ze zm.).
Ustawa z dn. 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503).
Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.).
Ustawa z dn. 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2004 r. Nr 281, poz. 2777).
Ustawa z dn. 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 ze zm.).
Ustawa z dn. 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121 poz. 769 ze zm.).
Ustawa z dn. 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.).
Ustawa z dn. 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 15, poz. 113 ze zm.).

ORZECZNICTWO

- Rozporządzenie do ustawy Ministra Sprawiedliwości z dn. 16 kwietnia 1998 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji oraz warunków wymaganych od kandydatów na syndyka upadłości (Dz. U. 1998 r., nr 55, poz. 359 ze zm. wynikającymi z Dz. U. 2003 r., Nr 60, poz. 535).
- Uchwała SN z dn. 8 grudnia 2005 r., III CZP 108/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 181.
Uchwała SN z dn. 7 lipca 1982 r., III CZP 29/82, OSNC 1983, nr 1 poz. 6.
Uchwała SN z dn. 27 listopada 1980 r., III CZP 60/80, OSNC 1981, nr 6, poz. 97.
Uchwała SN z dn. 27 lutego 1975 r., III PZ 2/75, OSPIKA 1976, nr 3, poz. 54.
Uchwała SN z dn. 27 lutego 1975 r., III PZ 2/75, OSPIKA 1976, nr 3, poz. 54.
Uchwała SN z dn. 27 stycznia 2006 r., IIICZP 126/05, OSNC 2006/12/2002.
Uchwała SN z dn. 23 stycznia 2004 r., III PZP 18/03 OSN 2004/10/166.

STRESZCZENIE

Przedsiębiorca to podmiot wykonujący we własnym imieniu działalność gospodarczą w sposób ciągły i zorganizowany. Podmiot gospodarczy upada, kiedy jest niewypłacalnym dłużnikiem na rynku, a także, kiedy znajduje się w nadmiernym zadłużeniu. Ustawa o prawie upadłościowym i naprawczym reguluje postępowanie zabezpieczające na majątku dłużnika przed rozprzeszeniem. Zabezpieczeniem prawnym dłużnika są działania powołanych organów prawnych przez sąd, m.in. przez nadzorcę sądowego, zarząd przymusowy, zgromadzenie wierzycieli.

Słowa kluczowe: prawo upadłościowe, przedsiębiorca, zabezpieczenia, upadłość, zarząd przymusowy, syndyk masy upadłościowej, sędzia.

PROCEEDINGS TO SECURE AN ENTREPRENEUR'S PROPERTY AS REGULATED BY BANKRUPTCY AND REHABILITATION LAW

Summary

The entrepreneur is a legal entity which performs trade activities on his/her behalf in a consistent and organized way. A company goes into liquidation when it becomes an insolvent debtor and when it is heavily in debt. The Bankruptcy and Rehabilitation Law regulates proceedings of securing a debtor's property before it is disposed of. Legal security of a debtor embraces actions of legal authorities, such as temporary Court Supervisor, Forced Management, Court Manager and Meeting of Creditors.

Key words: law of bankruptcy, entrepreneur, security, bankruptcy, Forced Manager, Court Manager, Court.